

Список використаних джерел:

1. Кузнецова Ю. Н. Эволюция концепции прибыли: от прошлого к настоящему // Бухучет. – 1992. – № 1, 2.
2. Найт Ф. Риск, неопределенность и прибыль. – Лондон, 1993. – С. 143.
3. Пачоли Лука. Трактат о счетах и записях. – М.: Финансы и статистика, 1983. – 286 с.
4. Самуэльсон П. Экономика: Пер. с англ. В 2 т. - М.: Алгон, 1994. – Т. 1. – 333 с., Т. 2. – 415 с.
5. Соколов Я. В. Очерки по истории бухгалтерского учета. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 367 с.

Науковий керівник: к. е. н., доцент С. В. Філяр

РОЗРОБКА СИСТЕМИ АВТОМАТИЗАЦІЇ РОБОТИ ДИСПЕТЧЕРСЬКОЇ СЛУЖБИ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

А. Е. Крупська

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

В даний час особливо актуальним стало створення програмних продуктів по керуванню парком машин, логістиці та створення єдиної моделі керування роботою підприємства.

Зростання поїздок громадян України у пасажирському транспорті та перевезень вантажів вимагає забезпечення якості та ефективності цих перевезень за рахунок розробки та практичної реалізації відповідних організаційно – технічних та екологічних заходів (впровадження сучасного рухомого складу, оптимізація маршрутів перевезень, впровадження системи диспетчерського управління перевезеннями на основі широкого застосування засобів інформатики в обчислювальній техніці, оптимальна координація різних видів транспорту, оптимізація тарифів).

Транспортна логістика вирішує комплекс завдань, пов'язаних із організацією переміщень вантажів та пасажирів транспортом загального користування. Транспортна логістика являє собою процес управління вантажопотоками (пасажиропотоками) і супутніми потоками (інформаційними, фінансовими, сервісними, матеріальними для власних нестатків і ін. [1]. Ефективна транспортна логістика необхідна, безпосередньо, для підвищення конкурентоспроможності продукції та послуг, які можуть зробити значний внесок у розвиток економіки і життя людей та національного процвітання.

Сучасний стан логістики багато в чому визначається бурхливим розвитком і впровадженням в усі сфери інформаційно-комп'ютерних технологій. Реалізація більшості логістичних концепцій і систем була б неможливою без використання сучасної комп'ютерної бази, локальних обчислювальних мереж, телекомунікаційних систем та інформаційно-програмного забезпечення. В умовах жорсткої конкуренції, без засобів автоматизації практично неможливо підтримувати високий темп роботи, забезпечувати 100% ефективність використання транспорту і запобігати неконтрольованому розростанню транспортних витрат.

Автоматизація транспортної логістики - одна з важливих завдань для будь-якого підприємства, що має скільки-небудь значні вантажні потоки (відправка продукції споживачам, підвезення необхідних запасів, перевезення вантажів між філіями підприємства та ін.) і транспортний парк, що складається з більш ніж одного автомобіля. В сучасних умовах, ефективно вести логістику підприємства, спираючись на ручні обчислення, інтуїтивні припущення і спонтанні рішення, практично неможливо. Подібно бухгалтерського обліку, успішна сучасна логістика неможлива без застосування комп'ютерних технологій. Тому, впровадження спеціалізованих

програмних комплексів і систем управління транспортними потоками дозволяє вирішити багато логістичних проблем.

Сучасні програмні засоби надають можливість створити свій диспетчерський пульт для моніторингу роботи всіх відділів автотранспортного підприємства. Він складається з апаратного і програмного забезпечення, робота якого базується на використанні глобальної мережі Internet з підключенням до серверу центру обробки інформації. Залежно від потреб підприємства, робота диспетчерського центру базується на використуванні модульного підходу, що дозволяє оптимальним шляхом вирішувати конкретні завдання з мінімальними фінансовими витратами.

В якості основних об'єктивних причин, що визначають необхідність проведення диспетчеризації парку машин, можна виділити наступні: високі темпи росту парку машин, що знаходяться в експлуатації; парк кількісно і якісно постійно збільшується.

Розширення областей використання парку машин, їх широке застосування обумовлює створення єдиного диспетчерського центру, який би вирішував ряд організаційних проблем по найму транспортних засобів, логістиці та вибору оптимального маршруту перевезень.

На сьогоднішній день існують добре відомі й випробувані програмні продукти ефективність яких або доведена, або заснована на необхідності рішення складної задачі (диспетчеризації, логістики та ін.).

З іншого боку, у комп'ютерному і світі увесь час з'являється інформація про помилки або "дірки" у тій чи іншій програмі. Це створює недовіру, як до конкретних програм, так і до можливості взагалі створити повноцінну та функціональну систему управління. Тому знання даних помилок у аналогічних системах, а також розуміння причин, через які вони мали місце, є однією з необхідних умов розробки функціональної системи і її використання.

В результаті проведеного інформаційного пошуку програмних аналогів було знайдено характерні програмні продукти та розглянуто основні з них.

Програмні продукт «Система моніторингу транспорту «Автоскан» - АБ «Галактика», 1С:Підприємство 8. TMS «Логістика. Управління перевезеннями», Antor LogisticsMaster, 1С БІТ, Rational Logistics та ін. Якщо проаналізувати існуючі програми, то з'ясується, що більшість з них випущені в «коробочній» версії, що означає досить дорожчу вартість впровадження і подальшого обслуговування. «Поставити програму дуже легко, а впровадити – важко. Найчастіше компанії купували і встановлювали продукт, але не використовували» [2].

Кожна з досліджених програм має свої переваги та недоліки, які проявляються під час роботи з ними. Проаналізувавши недоліки, можливості та сферу застосування було розроблено проект автоматизації робочого місця диспетчера автомобільного підприємства. Одним із факторів створення продукту було те, що транспортне підприємство потребувало нескладного програмного забезпечення та мало обмежений капітал.

Дане програмне забезпечення є простим рішенням при відображенні складу парку. Воно є найдешевшим продуктом, який використовується для диспетчеризації та логістики транспорту. Парк автомобільної техніки може містити довільну кількість машин.

Видача дорожнього листа проводиться автоматично після заповнення накладної по руху автотранспорту. В ньому вказується маршрут руху по якому транспорт повинен рухатися. Заповнений дорожній лист затверджує головний бухгалтер своїм підписом.

Не дивлячись на те, що основною задачею створеного комплексу є контроль за місцеположенням транспортних засобів, він дозволяє вирішувати цілий ряд специфічних задач. Так упровадження комплексу на підприємстві дає ряд можливостей які дозволяють: оперативно одержувати інформацію про місце перебування транспортного засобу; управляти відомостями для ефективного вирішення задач управління транспортом усередині компанії; понизити експлуатаційні витрати (ремонт, паливо, ГСМ і ін.); виконувати контролюючі функції як над транспортним засобом, так і над водієм, що виключає використання службового транспорту в особистих цілях; підвищити відповідальність співробітників компанії; оптимальне планування за рахунок вибору правильних маршрутів, а також мінімізації часу, що витрачує на пройдений шлях; збільшити прибуток підприємства за рахунок підвищення оборотності рейсів.

Програмний продукт для автоматизації диспетчерської служби автомобільного парку зацікавлює споживача тим, що серед основних його позитивних сторін є надійність, швидкодія, опис технологічної частини, технічна підтримка після впровадження на автотранспортному підприємстві.

Розроблену систему можливо реально використовувати на підприємствах в цілях керування роботою автомобільним парком машин, логістиці їх маршрутів та плануванню перевезень.

Список використаних джерел:

1. Аксенов И.М. Основы маркетинга услуг в сфере пассажирских перевозок [Текст] / И.М. Аксенов. – К.: КМУГА, 1999. – 185 с.
2. Системи та програми для логістики керування транспортом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://msb.aval.ua/business_it/logistic.

Науковий керівник: к. т. н., доцент З. М. Гадецька

ЕФЕКТИВНІ ШЛЯХИ МІНІМІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ РИЗИКІВ

В. В. Кузьмінський

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Ризик – складає об'єктивно неминучий елемент прийняття будь-якого управлінського рішення в силу того, що невизначеність – неминуча характеристика умов господарювання.

Управління ризиками сьогодні – один з видів професійної діяльності, що динамічно розвивається. Головуючу ланку на будь-якому підприємстві займає особлива посада – менеджер (ризик-менеджер), у чій обов'язки входить забезпечення зниження всіх видів ризику [1].

На сьогоднішній день ця тема є досить актуальною, адже вона становить собою дослідження та аналіз відомих потенційних ризиків на етапах планування чи прогнозування тієї чи іншої економічної діяльності, де внаслідок динамічних макро- та мікропроцесів умови її здійснення можуть змінюватися достатньо швидкими темпами.

Внаслідок несприятливого економічного господарювання виникає ризик втрати ресурсів та прибутку. За допомогою вивчення факторів та джерел ризику можна його уникнути, виключити або піти з ризикової зони.

Зважаючи на актуальність проблеми, мета даної роботи полягає у дослідженні основних економічних методів зниження ризику.

Створюється за рахунок відрахувань із прибутку на випадок виникнення непередбачуваних ситуацій. Самострахування за рахунок резервного фонду є